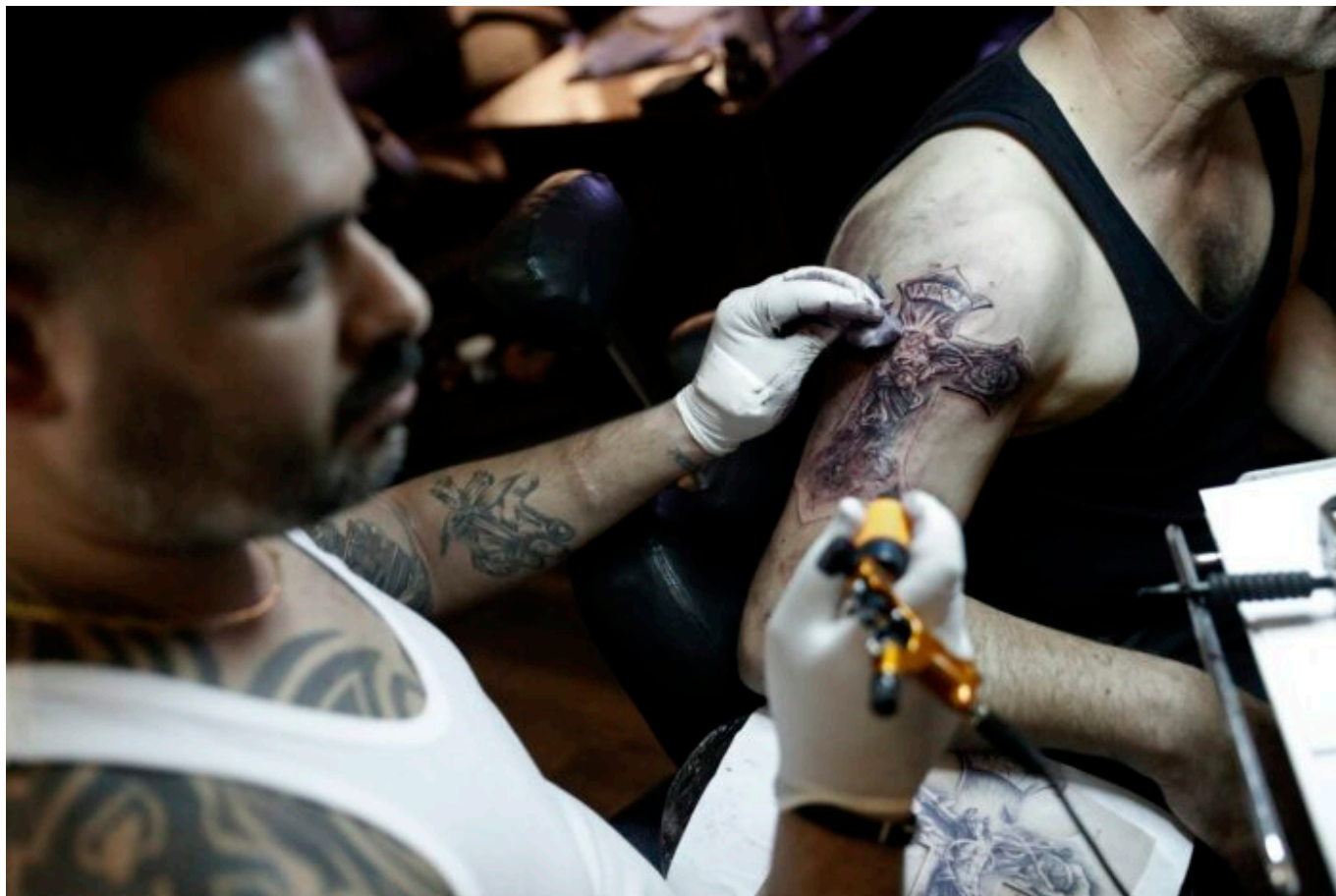

Velikonoce: 97. Tetování má v křesťanství dlouhou tradici - sahá až k Ježíšovu ukřižování

Velikonoce

Tetování má v křesťanství dlouhou tradici - sahá až k Ježíšovu ukřižování

Křesťanský palestinský tatér Walid Ayash kreslí 28. dubna 2016 ve svém ateliéru v Betlémě tetování na ruku egyptského koptského poutníka. [Thomas Coex /AFP via Getty Images](#)

Svatý týden a Velikonoce jsou snad nejdůležitějšími dny v křesťanském kalendáři. Mnozí si tyto svátky spojují s bohoslužbami, procesími, svíčkami, kadidlem, půstem a pokáním.

Existuje však ještě jedna tradice, kterou mnozí křesťané dodržují – tradice tetování. Historicky byly Velikonoce mezi některými křesťanskými skupinami [důležitým obdobím pro tetování](#). Dnes se křesťanské tetování provádí v mnoha částech světa a po celý rok. Někteří křesťané, kteří o Velikonocích navštíví Jeruzalém, si nechají vytetovat kříž nebo beránka, obvykle na předloktí.

Jako sociolog náboženství a jezuitský katolický kněz jsem [dlouho studoval tetování](#) jako [náboženskou praxi](#). Vedl jsem rozhovory s tatéry v Jeruzalémě, Betlémě a italském Loretu, kteří pokračují a obnovují tradici křesťanského tetování. Důkazy jasně ukazují, že tato praxe začala krátce po Ježíšově ukřižování a v pozdějších staletích se rozšířila po celé Evropě.

První křesťanské tetování

Římané, stejně jako Řekové, [tetovali otroky](#) a vězně, obvykle písmeny nebo slovy na čele, která označovala jejich zločin. Brzy po Ježíšově smrti, kolem roku 30 n. l., začali zotročovat a tetovat křesťany znaky „AM“ – což znamenalo „ad metalla“ neboli odsouzený k práci v dolech, což byl trest, který často končil smrtí.

[Téměř ve stejné době si křesťané](#), kteří nebyli zotročeni, [nechali vytetovat](#) znaky prvních křesťanů, jako jsou ryby nebo beránci, aby projevili solidaritu a ukázali, že se ztotožňují s Ježíšem.

V [latině ani řečtině neexistovala žádná specifická slova pro tetování](#), a tak se používala slova „stizo“, „signum“ a „stigma“. Slovo [stigma](#) označovalo také stopy po hřebech na Ježíšových rukou a nohou,

kteřé byly důsledkem jeho ukřiřžování. Křesťané často dostávali vlastní „stigmata“: znamení – obvykle křiřž – v Jeruzalémě na počest Kristova umučení.

Počátek tradice

Existuje několik dolořených zpráv o této tradici.

Jedna z nich ze třetího století se zmiňuje o [křesťanech v dneřním Egyptě a Sýrii, kteří](#) si nechávají tetovat ryby a křiřže.

Dalří vypráví o komentáři, který napsal Prokopius z Gazy, teolog řijící v letech 475-538 n. l., ke [knize Izajáš](#) poté, co zjistil, že mnoho křesťanů řijících ve Svaté zemi má na zápěstí vytetovaný křiřž.

„Jiní si na ruku napíří: ‚Hospodinův‘ a přijmou jméno Izrael,“ poznamenal.

Kdyř v roce 600 př. n. l. postihla morová nákaza Skythy, kočovný národ řijící v okolí Černého moře, věřilo se, že tetování poskytuje ochranu před touto smrtelnou nemocí. [Theofylakt Simokatta](#), jeden z posledních historiků pozdního starověku, se zmínil, že misionáři mezi nimi doporučovali, aby „čela mladých lidí byla tetována právě tímto znamením“ – tedy znamením křiřže.

Mnoho svědectví zmiňuje [křiřžáky a poutníky, kteří](#) se ve středověku vraceli ze Svaté země s tetováním – tradice, která pokračovala i v [raném novověku](#), v 16. až 18. století.

Křesťanské tetování ve Velké Británii

Jiné kultury používaly tetování různými způsoby. Kdyř Římané přišli v roce 400 př. n. l. do kontaktu s keltskými kmeny, které obývaly Britské ostrovy, [nazývali je Piktové](#), protože byli pokryti [uměním na těle](#).

Slovo Piktové je odvozeno od názvu, který jim dali Římané kvůli jejich pomalovaným tělům. [Hulton Archive/Getty Images](#)

Papež Řehoř Veliký vyslal vyslance, aby Kelty obrátili na křesťanství, a poté je navštívila další vatikánská delegace. Zatímco misionáři byli proti „pohanskému tetování“, obě delegace se shodly na tom, že tetování provedené pro křesťanského Boha je v pořádku. Členové druhé delegace koncem roku 700 dokonce prohlásili: „Kdyby někdo podstoupil toto poskvrnění kvůli Bohu, obdržel by [za to](#)

[velkou odměnu.](#)“

Podobný byl i závěr [Northumbrijského koncilu](#), církevního shromáždění v severní Anglii v roce 787: V tomto případě bylo tetování provedené pro správného Boha přijatelné. V té době se nechávala tetovat i anglosaská elita; například biskup z Yorku, [svatý Wilfrid](#), si nechal vytetovat kříž.

Tetování v Itálii

Kolem roku 1300, kdy křesťanská království ve Svaté zemi ztrácela s příchodem Osmanů kontrolu, se v Itálii objevily svatyně zvané „Sacri Monti“. Tyto svatyně byly umístěny na „svatých horách“, kam mohli věřící bezpečně putovat, místo aby riskovali život při cestě do Jeruzaléma, který byl v té době pod kontrolou Osmanů.

Tyto svatyně byly zřizovány ve městech, jako je Neapol, Varallo a Loreto. V některých z těchto svatyní [si poutníci mohli nechat udělat tetování](#). Jedním z míst byla loretánská svatyně, založená na počátku roku 1300. Do loretánské svatyně byla přinesena relikvie ze „Svatého domu“, což je podle křesťanské tradice dům, kde Panna Maria údajně přijala zprávu, že porodí Božího syna.

Tetování v loretánské svatyni bylo společnou činností, kterou prováděli tesaři, obuvníci a řemeslníci, kteří během dnů oslav [přinesli své stánky a nástroje na hlavní náměstí](#) a tetovali každého, kdo chtěl získat znamení své oddanosti. Při těchto tetováních se obvykle používala dřevěná prkénka, kterými se vzor přenášel na tělo jako razítko. Podle antropoložky [Cateriny Pigorini Beri](#), která jako jedna z prvních tuto praxi zdokumentovala, však město Loreto v roce 1871 tetování z hygienických důvodů zakázalo.

Lidé se však nechávali tetovat dál. Mezi těmi, kdo se ve 40. letech 20. století v úkrytu tetovali, byl i švec [Leonardo Conditti](#).

Historie tetování.

Přítomné, ale neviděné

Od roku 1200 do roku 1700 byl zvyk [křesťanského tetování](#) v Evropě rozšířen mezi rolníky, námořníky, vojáky a řemeslníky stejně jako mezi jeptiškami a mnichy. Nechávali si tetovat kříže, obrazy Panny Marie, jméno Ježíš a některé věty z Bible.

Po renesanci si však evropská kultura začala tetování spojovat [s těmi, kteří byli považováni za „necivilizované“](#), například s národy v koloniích, zločinci a chudšími katolíky. Mnoho evropských intelektuálů [považovalo katolicismus](#) spíše [za pověru](#) než za skutečné náboženství.

Slovo „tetování“ se do západních jazyků dostalo poté, co se francouzský admirál a objevitel Louis de Bougainville a britský badatel James Cook vrátili ze svých cest do jižního Pacifiku na konci 19. století. Viděli tam, jak si místní lidé nechávají dělat na těle značky, a pro pojmenování těchto kreseb použili slovo „tatau“. Neznačená to však, že se tetování v té době vrátilo. Nikdy totiž nezmizelo.

Tato praxe se používá i dnes

V dnešní době některé církve na [Blízkém východě](#), například některé [koptské křesťanské](#) církve v Egyptě, začleňují praxi tetování do křestních rituálů.

Tetování ve Svaté zemi skutečně nikdy nepřestalo. [Wassim Razzouk](#), s nímž jsem v roce 2022 vedl rozhovor, je tatér 27. generace – jeho rodina [značí poutníky v Jeruzalémě již od roku 1300](#). Razzouk

tvrdí, že má několik 500 let starých dřevěných prken, která jeho rodina používala k tetování.

Další tatér, s nímž jsem dělal rozhovor, Walid Ayash, dělá poutní tetování pro ty, kteří navštíví kostel Narození Páně v Betlémě – oblíbený zvyk mezi arabskými křesťany. Řekl, že tetování se provádí po celý rok, dokud do kostela Narození Páně přicházejí poutníci. I když letos [izraelské úřady](#) v důsledku války v Gaze [omezily přístup](#) do Jeruzaléma a Betléma.

V Itálii se [umělec Jonatal Carducci](#) snaží obnovit tradici náboženského tetování v Loretě.

V rozhovoru z roku 2023 mi vysvětlil, jak pečlivě replikuje vzory dřevěných prken, která jsou v Muzeu Svatého domu i ve Folklorním muzeu v Římě. V roce 2019 otevřel salon, kde pracoval Leonardo Conditti. Návštěvníci salonu si mohou vybrat z více než 60 vzorů tetování, včetně Panny Marie Loretánské, křížů a vyobrazení Ježíšova srdce.

O letošních Velikonocích, kdy se někteří křesťané nechávají tetovat, by tato historie mohla sloužit jako připomínka tetování jako legitimní křesťanské praxe, která se používá od počátku společného letopočtu.

Gustavo Morello

[The Conversation](#)

Gustavo Morello

Gustavo Morello, profesor sociologie, Boston College

Dělám sociologii náboženství se zaměřením na Latinskou Ameriku. Zajímá mě přístup „živého náboženství“ jako způsob, jak najít alternativní teoretické modely k sekularizaci a náboženským trhům; protože si myslím, že tyto modely neberou v úvahu to, co se děje v náboženské sféře.

Prohlášení o zveřejnění

Gustavo Morello nepracuje, nekonzultuje, nevlastní akcie ani nedostává finanční prostředky od žádné společnosti nebo organizace, která by měla prospěch z tohoto článku, a nezveřejnil žádné relevantní vazby nad rámec svého akademického jmenování.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)